Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 18 сентябрь 1973 йил, сешанба ◆ № 220 (15.694). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ХИРМОНГА БАРАКА КИРИТАЁТГАНЛАР

Сирдарё области. Мирзачўлда машина теримини биринчилар қаторида бошлаган Октябрь районидаги 31-совхознинг пахта далаларида 40 дан ортиқ терим машиналари ишламоқда. Худойберди Худойназаров бошлиқ бўлим пахтакорлари ўзаро социалистик мусобақада байроқдорлик қилмоқдалар. Бўлим пахтакорлари давлат қабул пунктларига кунига 130-140 тоннадан «оқ олтин» жўнатмоқдалар. Суратда: (чапдан) бўлимнинг илғор механизатори А. Шерматов, бўлим бошқарувчиси Х. Худойназаров ва механизатор Т. Қорабошев ўртоқлар пахтазорда. Шу райондаги 14-совхознинг Абдумалик Муродов бошлиқ бригада коллективи йиллик планни беш иш кунида бажардилар. Бригада етакчиси, моҳир механик-ҳайдовчи А. Муродов ялпи ҳосилни машиналар ёрдамида териб берди. Шу кунларда мажбурият ҳисобига пахта топширилмоқда. Суратда А. Муродов.

А. Тўраев фотолари.

ФОТОЛАВҲАЛАР

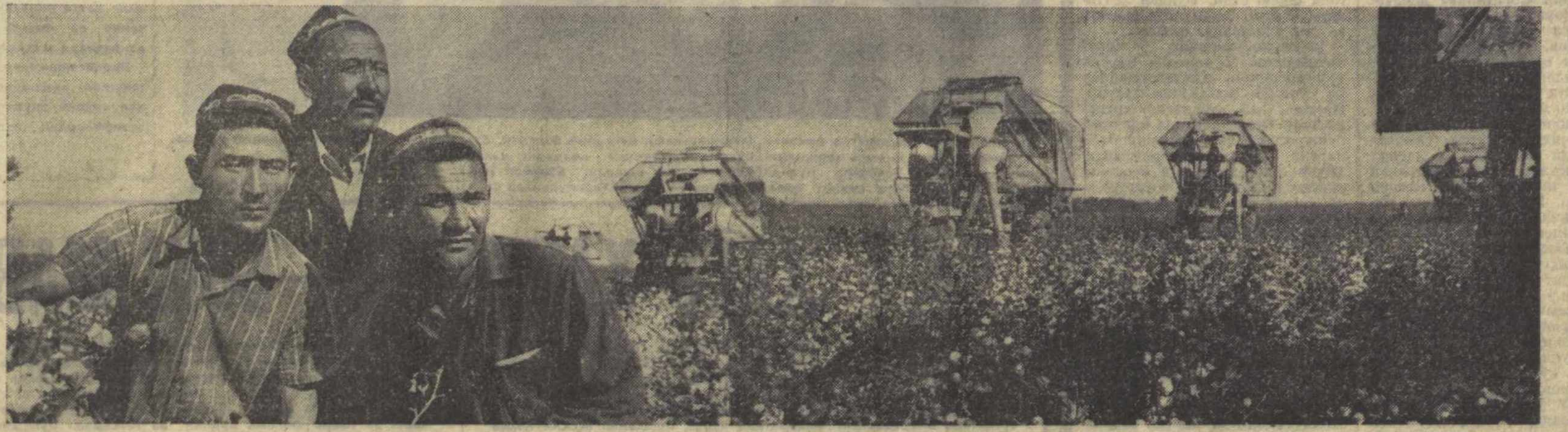

МАШИНАЛАР ОЛҒА ИНТИЛМОҚДА

● **ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!** РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ 4 МИЛЛИОН 750 МИНГ ТОННАЛИК УЛКАН «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ УЧУН КУРАШ ҚИЗҒИН ТУС ОЛДИ. КАТТА КАРВОН ЙЎЛЛАРИДА ҚАШҚАДАРЁ, АНДИЖОН, СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЛАРИ КАРВОНБОШИЛИК ҚИЛМОҚДАЛАР. ● **ПЕШҚАДАМ РАЙОНЛАРДА КУНИГА 3-4 ПРОЦЕНТДАН ПАХТА ТАЙЁРЛАНМОҚДА.** ● ЎНЛАБ ИЛҒОР ХЎЖАЛИКЛАР 20-25 СЕНТЯБРГА ЙИЛЛИК ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНЛАРИНИ БАЖАРИШГА ҚАРОР ҚИЛДИЛАР. МАШИНАЛАРДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИЛАЁТГАН ХЎЖАЛИКЛАР КУН САЙИН ТЕРИМ СУРЪАТИГА СУРЪАТ ҚЎШМОҚДАЛАР. ● **ҲАММА ЖОЙДА ДЕФОЛИАЦИЯНИ СИФАТЛИ ТУГАЛЛАБ, МАШИНА ТЕРИМИГА КЕНГ ЙЎЛ ОЧАЙЛИК** ● ҲАР БИР АГРЕГАТДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНИБ, ЙИҒИМ-ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ТОБОРА ОШИРАЙЛИК. ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАР, КЎПМИНГ КИЛОГРАММЧИ ТЕРИМЧИЛАР ВА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИДАН ЎРНАК ОЛИНГ!

Механизаторлар мусобақаси

УСТОЗ ИЗИДАН

Республикамиз механизаторларининг мамлакатнинг барча пахтакорларига мурожаати ҳар бир механик-ҳайдовчининг юрагига чўғ солди. Бу очиқ хатни қайта-қайта ўқиб, мағзини чақишга ҳаракат қилдим. Унинг замирида нақадар қутлуғ мақсадлар ётибди. Бу мақсад она-Ватанга ҳар қачонгидан кўпроқ пахта етказиб бериш ва юрт бойлигига-бойлик қўшишдан иборат. Бу улуғ курашдан четда туриб бўладими? Ушбу мурожаатни ўқигач, менда шундай савол туғилди-ю, бу саволга қалбим садоси билан шундай жавоб бердим: Йўқ, бу курашнинг жанговар сафидан четда туриш мумкин эмас. Шу курашнинг қайноқ қучоғида бўламан, республикамиз механизаторлари бошлаган ажойиб ташаббуснинг актив иштирокчиси бўламан. Қатъий аҳдим ана шундай.

Гулистон районидаги «Коммунизм» колхозининг бир неча йил бурунги аҳволи ва шу кеча-кундуздаги порлоқ истиқболини эшитгандирсиз. Колхозимиз пахтакорлари бундан 7-8 йил муқаддам ҳосилдорликнинг нақадар тушиб кетганлиги устида қаттиқ қайғурган эдилар. Гектаридан базўр 10-12 центнердан пахта териб олинарди. Ерларнинг мелиоратив ҳолатига путур етган, шўр юзага урган эди.

Ана шундай бир пайтда колхозимизга донгдор механизатор, Ленин мукофотининг лауреати, ажойиб ташкилотчи Жавод Кўчиев раис қилиб сайланди. Жавод ака трактор рулини бошқариб, мамлакатни қойил қилган ва ҳалол меҳнат орқасида бахт-иқбол топган. Шу туфайли у қишлоқ хўжалигини ва айниқса пахтачиликни комплекс механизациялашнинг ташкилотчиси ва тарғиботчиси бўлиб майдонга чиқди. Бу йўлдаги консерваторларга муросасиз бўлди. У механизаторларнинг илғор отрядига ғамхўрлик кўрсатиш ва ёш механизатор кадрларни тарбиялаш, вояга етказиш устида кўп қайғурди.

Жавод ака колхозга раис бўлиб келганда мен тўртинчи йил механизаторлик қилаётган эдим. Биринчи йили «СХМ-48» агрегатида 40 тонна пахта терганман.

Донгдор механизаторнинг колхозга раис бўлиб сайланиши қолоқ фикрли консерваторларнинг шубҳаларига катта зарба бўлди. Жавод ака Кўчиев дастлабки терим агрегатларининг биринчи синовчиларидан эканлиги бутун мамлакатга маълум. У колхозга раис бўлиб сайланганидан кейин ҳам трактор рулини бўшатмади. Раис ремонт устахоналарида кеч тунга қадар қолиб, ёшларга ўз касбининг «сир»ларини ўргатар, механизациянинг шарофати ҳақида мазмунли ва ишонарли суҳбатлар ўтказарди. Ана шу тарбия ва меҳрибонликнинг оқибати туфайли колхозимизда ёш механизаторларнинг чиниққан гвардияси етишиб чиқди. Эшмамат Нурмуҳаммедов, Кибор Кўчиев, Тўхтасин Исоқов, Анвар Иброҳимов каби механизаторлар мавсумда 150-180 тоннага етказиб пахта теришга эришдилар. Улар сафида мен ҳам ўтган йили икки қаторли машинада 130 тонна пахта теришга муваффақ бўлдим.

Республикамиз механизаторлари бу йил 2,5 миллион тонна пахтани «зангори кема»ларда териб олиш учун отландилар. Бу, пахтачилигимиз тарихидаги улкан ютуқ ва фахрли самара бўлиб қолажак. Шундай экан, бу курашнинг олдинги сафларида бораётган андижонлик Обиджон Акбаров, сирдарёлик Аҳмаджон Валиев каби донгдор ва пешқадам механизаторларнинг чақириғига лаббай деб жавоб берамиз. Колхозимиз деҳқонлари бу йил ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш, она-Ватанга 4 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» армуғон қилиш мақсадида катта курашга бел боғлаганлар. Шарифжон Шарофитдинов етакчилик қилаётган бизнинг 3-бригада коллективи колхоз хирмонига муносиб ҳисса қўшиб, 208 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 21 центнер ўрнига 37 центнердан ҳосил кўтариш учун сўз берган.

Бизнинг комплекс механизациялашган бригадамиз асосан тўрт малакали механизатордан иборат. Биз — 4 механизатор қарийб 800 тонналик улкан хирмон учун кураш олиб бормоқдамиз. Шарифжон Шарофитдинов, Э. Нурмуҳаммедов, К. Кўчиев ва мен 100 процент ҳосилни машиналарда йиғиб-териб олишга аҳд қилганмиз. Бизнинг бу шиоримиз колхоз правлениеси ва партия ташкилоти томонидан маъқулланган. Биз устозимиз Жавод Кўчиев изидан бориб, зиммага олган юксак мажбуриятимизни шараф билан бажарамиз. Бригаданинг 800 тонна пахтасини 4 механизатор аъло ва юксак сифат билан йиғиб-териб оламиз. Устозлар даъвати ва «оқ олтин» ишқи ҳар бир механизаторни пахтазорда жавлон уришга чорлайди. Жанговар сафда бир қаторда туриб, «зангори кема»ларнинг гулдурос ҳайқириғини баланд кўтариб ва ўзаро беллашиб, мусобақалашиб республиканинг 4 миллион 750 минг тонналик «оқ олтин» тоғини тезроқ бунёд этайлик! Жанговар меҳнатга, «оқ олтин» майдонларига марҳамат, механизатор дўстлар!

Мўминжон УРИНБОЕВ,
Сирдарё область, Гулистон районидаги «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ПАХТАЗОРДА

НАМАНГАН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида она-Ватанга 5200 тонна ёки ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» етказиб бериш, ялпи ҳосилнинг 80 процентини машиналар ёрдами билан йиғиштириб олишга сўз берган Тўрақўрғон районидаги «Намуна» колхози аъзолари ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришди. Ҳозир хўжалик далаларига гўё оқ чойшаб ёйиб қўйилганга ўхшайди.

Колхозда машина теримига пухта тайёргарлик кўрилди. Мавжуд 24 «зангори кема» барвақт сифатли ремонтдан чиқарилди. Ғўза баргини тўкишга ҳам бултургидан 9 кун олдин киришилди. Бу эса машина теримини областда биринчи бўлиб бошлаш имкониятини берди.

Мавсумда 450 тонна пахта териш мажбуриятини олган механик-ҳайдовчи Абдужаббор Таҳмонов биринчи бўлиб теримга тушди. Унинг изидан Тўхтабой Мусаев, Баҳром Ҳамроқуловлар ҳам «зангори кема»лар жиловини пахтазорга бурдилар. Ҳисоб-китобларга қараганда дастлабки йиғиб олинган ҳосил гектар бошига 18 центнерга етмоқда. Мазкур бригадада бу йил янги ўзлаштирилган 95 гектар ерда деҳқончилик қилиниб, унинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон кўтариш мўлжалланяпти. Ҳосилнинг ҳаммаси техника ёрдамида йиғиштириб олинади.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

4.750 МИНГ ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 17 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
Қашқадарё	2,93	34,72	2,56	12,98
Андижон	3,07	25,67	2,30	8,77
Сурхондарё	2,27	22,28	2,01	11,60
Бухоро	1,60	18,04	1,32	5,68
Фарғона	1,87	17,91	0,82	2,34
Наманган	1,82	14,18	1,58	4,97
Хоразм	1,27	9,38	0,13	0,21
ҚҚ АССР	1,11	7,44	0,11	0,15
Сирдарё	1,59	6,33	1,73	5,12
Самарқанд	1,07	4,11	0,31	0,65
Тошкент	1,03	3,94	0,44	0,77
Республика бўйича:	1,80	14,81	1,25	4,57

Шу жумладан ингичка толали пахта:

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Қашқадарё	1,61	21,94
Сурхондарё	1,60	21,37
Бухоро	0,37	2,73
Республика бўйича:	1,51	19,94

ВАТАННИНГ ЮКСАК МУКОФОТИ

НОВОРОССИЙСК, 16 сентябрь. (ТАСС). Шаҳар фашист босқинчилардан озод қилинганлигининг 30 йиллигига ва унга «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилганлигига бағишланиб Новороссийскда ўтказилаётган тантаналар ҳақиқатан ҳам умумхалқ байрамига айланди. Шаҳар кўчалари ва майдонлари байрам тусида безатилган. Бу ерга мамлакатнинг ҳамма томонларидан келган меҳмонлар ғоят кўп. Новороссийск аҳолиси Улуғ Ватан урушининг ветеранларини — «кичик ер»даги қаҳрамонона жангларнинг қатнашчиларини, порт-шаҳарнинг ҳимоячиларини меҳмондўстлик билан кутиб олдилар. Жанглардаги шижоатлари кўкракларига тақилган жанговар орденлар ва медаллардан сезилиб турган машҳур жангчилар қаҳрамон денгизчилар десанти туширилган жойларга, шаҳар мудофаасининг собиқ чизиқларига бориб, ўзларининг хотираларини гапириб бердилар.

Новороссийскда фашист қўшинлар тор-мор келтирилганлигининг 30 йиллигига ва шаҳарга «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилганлигига бағишланиб бугун стадионда меҳнаткашларнинг кўпминг кишилик митинги бўлди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг қаҳрамон шаҳар Новороссийск меҳнаткашларига, Новороссийскни озод қилиш учун олиб борилган жангларнинг қатнашчиларига йўллаган табрикномасини, Новороссийскга «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари С. Ф. Медунов узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида ўқиб эшиттирди.

18-армия Сиёсий бўлими бошлиғининг собиқ ўринбосари С. С. Пахомов Новороссийск учун олиб борилган жанглар тўғрисидаги хотираларини митингда ҳикоя қилиб берди. У кичик ерда душман билан 225 кун баҳодирона жанг қилган солдатлар ва Қора денгиз денгизчиларининг шижоати ва мардлиги тўғрисида гапирди. Нотиқ ўша даҳшатли кунларда 18-армия Сиёсий бўлимининг бошлиғи бўлиб турган Леонид Ильич Брежневнинг Новороссийск жангида актив қатнашганлигини айтиб ўтди.

«Октябрь» цемент заводидаги айланма печь машинисти, СССР Олий Совети депутати Л. И. Муракаева шаҳар цементчилари ва денгизчилари, металлистлари ва қурувчилари, балиқчилари ва темир йўлчилари номидан сўзлади.

Шундан сўнг шаҳар комсомол комитетининг секретари Валентин Баранов сўзга чиқди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга ёзилган табрик телеграммасини зўр ҳурсандчилик билан қабул қилдилар.

Биз, митинг қатнашчилари, дейилади телеграммада, шаҳар меҳнаткашларига ва Новороссийск учун олиб борилган жангларнинг қатнашчиларига юборилган табрикноманинг қизғин сўзлари учун Сизга чин кўнгилдан ташаккур айтамиз.

Новороссийск учун олиб борилган жангларнинг актив қатнашчиси ва ташкилотчиси бўлган Сиздан мана шундай кунда олинган табрик биз учун айниқса қимматли.

Совет армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти ва авиацияси жангчиларининг матонатига ва ботирлигига, шунингдек, Новороссийск аҳолисининг меҳнатдаги хизматларига Сиз берган юксак баҳо бизни фахрлантириб юборди, бизда севикли Ватанимиз қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида янги меҳнат ва бунёдкорликлар қилишга қизғин интилиш туғдирди.

Новороссийскликлар Сизни ишонтириб айтамизки, КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошириш учун кучимизни аямаймиз, қаҳрамон шаҳар Новороссийск меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили учун олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

Сиз, азиз Леонид Ильичга чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик тилаймиз. Коммунистик партияга раҳбарлик қилиш ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш йўлида олиб бораётган олижаноб жуда катта ишингизда зўр муваффақиятлар тилаймиз.

КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига ёзилган табрикнома якдиллик билан қабул қилинди.

Энди бундан буён Новороссийскнинг қизил байроғида Ватаннинг олий мукофоти — Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали порлаб туради. Бу билан биз беҳад бахтиёрмиз ва фахрланамиз, дейилади мактубда. Биз бу мукофотни Улуғ Ватан урушининг сермашаққат йилларида кўп миллатли Ватанимизнинг барча совет кишилари томонидан қилинган мангу шижоатга берилган баҳо деб биламиз.

Новороссийскликлар жонажон Ленин партиясига, Совет ҳукуматига ва бутун совет халқига қасамёд қилиб шуни айтадиларки, биз Ватаннинг юксак мукофотини фидокорона меҳнат қилиб шараф билан оқлаймиз.

Новороссийск учун шиддатли жанглар қилинган пайтларда ҳалок бўлганларнинг хотирасини ҳурматлаб ва уларнинг хотираси олдида тиз чўкиб, тирик қолганларнинг ҳаммасини ишонтириб шуни айтамизки, қаҳрамонлар тўғрисидаги халқ хотираси абадий яшаши учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, совет халқининг ва жонажон шаҳримизнинг революцион, жанговар ва меҳнат традицияларини муқаддас билиб сақлашга ва кўпайтиришга тантанали ваъда берамиз.

Ер юзида тинчликни барқарор қилиш учун ҳормай-толмай, зўр бериб ишлаётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросига, Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга астойдил миннатдорчилик изҳор этамиз.

Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш ишига бутун куч-қувватимиз ва билимларимизни сарфлашга, партиямиз XXIV съезди қўйган вазифаларни охиригача бажаришга, беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда юксак кўрсаткичларга эришишга ваъда берамиз.

* * *

КЕРЧЬ, 15 сентябрь. (ТАСС). Керчь ярим оролида урушнинг ловиллаб турган алангаси сўндирилганига ўттиз йил бўлди. Керчь шаҳрига «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилганлиги, унга Ленин ордени ҳамда «Олтин юлдуз» медали топширилиши тўғрисидаги хабар шаҳар халқи орасида яшиндек тез тарқалди. Эрта саҳарданоқ Керчь кўчалари байрам либоси билан ясанди.

Бугун шаҳар аҳолиси ва меҳмонлари мана шу юксак мукофот учун КПСС ленинчи Марказий Комитетига, СССР Олий Советн Президиумига, Совет ҳукуматига чуқур ташаккур ва миннатдорчилик изҳор этиш мақсадида В. И. Ленин ҳайкали ўрнатилган майдонда тўпланишди. Бу ерда шаҳар ҳаётидаги мана шу улуғ воқеага бағишланган кўпминг кишилик митинг бўлди.

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТОНА ВИЗИТ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан шу йил сентябрь ойида дўстона визит билан Болгария Халқ Республикасига боради.

ОРТЕНСИЯ БУССИ ДЕ АЛЬЕНДЕ ХОНИМГА

Рафиқингиз, Чили Республикасининг Президенти, Чили революцияси учун, демократия ва тинчлик учун мардонавор курашчи, миллий-озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби Сальвадор Альенде Госсенснинг фожиали ҳалок бўлганлиги тўғрисидаги хабарни эшитиб, чуқур ларзага келдик, бизнинг энг самимий таъзиямизни ҳамда ҳамдардлигимизни қабул қилишни Сиздан ва оила аъзоларингиздан сўраймиз. Бу мислсиз жудоликда қайғу-аламингизга ҳамдардмиз.

Н. ПОДГОРНИЙ.

БАНГЛАДЕШ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Бангладеш миллий халқ партияси раисининг ўринбосари Азизул Ҳақа бошчилигида шу партия раҳбарлигининг делегацияси 15 сентябрда Тошкентга келди. Делегация чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи совет жамиятлари союзининг ҳамда «СССР — Бангладеш» дўстлик жамиятининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди.

Меҳмонлар В. И. Ленин марказий музейи Тошкент филиалида, амалий санъат музейида бўлдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишларини бориб кўрдилар.

Бангладеш делегациясининг аъзолари 16 сентябрда Калинин район партия комитетида бўлдилар, Район «Ленинчи» газетасининг иши билан танишдилар, Йўлдош Охунбобоев номли колхозда бўлдилар. (ЎзТАГ).

Партия турмуши: ҳужжатлар алмаштирилмоқда

ЮКСАК БУРЧ

КПСС XXIV съезди коммунистларнинг обрў-эътиборини ҳар қачонгидан юқори кўтаришни муҳим вазифа қилиб қўйди. **«Партиямизнинг кучи коммунистларнинг ғоявийлиги, активлиги, фидокорлигидадир... Ҳар бир коммунист қанчалик юксак ғоявий ва ахлоқий фазилатларга эга бўлса, партиянинг маънавий обрўси шунча юқори бўлади»**, деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг КПСС XXIV съездига ҳисобот докладида.

Ўз сафига 2000 дан ортиқ коммунистни бирлаштирган Иштихон район партия ташкилоти партиямиз кўрсатмаларига амал қилиб, коммунистларни меҳнатсеварлик, коммунист деган номни доимо пок тутиш руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор бермоқда. Коммунистлар ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида — пахтачилик, чорвачилик, қурилиш, халқ маорифи, медицина ва бошқа жабҳаларда актив меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг кўпчилик қисми ўзларининг фидокорона меҳнати, ташкилотчилиги ва ташаббускорлиги билан омма ўртасида обрў-эътибор қозонган кишилардир.

Ҳозир райондаги колхоз ва совхозларда, мактаб, қурилиш ташкилотлари ва медицина муассасаларида 87 та бошланғич, 152 та цех партия ташкилотлари ва 28 та партия группаси иш олиб бормоқда. Айниқса ишлаб чиқариш объектларига партиявий раҳбарликни кучайтиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Кейинги икки йил ичида цех партия ташкилотлари сони 13 тага кўпайди. Коммунист кадрларнинг сифат состави яхшиланганлиги, ишчанлик қобилиятининг оширилганлиги уларнинг омма ўртасидаги обрў-эътиборини кўтаришда муҳим роль ўйнамоқда.

Бурч ва масъулиятни юксак даражада ҳис этувчи, эл ишончини қозонган талантли коммунистлар колхоз ва совхозларга моҳирлик билан раҳбарлик қилмоқдалар. Янгиликни ҳис қилиш, тўғри йўл топа билиш, зарур қарорларни тезроқ қабул қилиш ва амалга ошириш, коллективни жипслаштириб, янги муваффақиятларга бошлаб бориш уларга хос фазилат бўлиб қолаётир... Коммунист А. Мансуров раис бўлмасдан аввал «8-Март» колхозида пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги 28 центнерга тушиб қолган эди. Чорвачиликдан фойда ўрнига зарар кўрилардн. Хўжалик ўтган йили ҳар гектар ердан 32 центнердан пахта хирмони кўтарди, ғалланинг ўртача ҳосилдорлигини 35 центнерга, беданн — 170 центнерга етказди. Бунда тажрибали коммунист А. Мансуровнинг ташкилотчилиги ва ишбилармонлиги муҳим роль ўйнади. Чорвачилик маҳсулдорлиги кескин ошди. Икки йилдан буён бу соҳа иқтисодий фойда келтирмоқда.

Бундан икки-уч йил аввал «Иттифоқ» колхозида чорвачилик қолоқ соҳа ҳисобланарди. Бу ерга кўп йиллик тажрибага эга бўлган коммунист Р. Жўраев ишга юборилди. Унинг ташаббуси билан хўжаликда қисқа вақт ичида анча ўзгаришлар рўй берди. Янги ферма бинолари қурилди. Моллар зоти яхшиланди. Чорва учун мустаҳкам озуқа базаси яратиладиган бўлди. Натижада, жамоат чорвачилиги юксалиш йўлига тушиб олди. Колхозда сут етиштириш аввалги уч йилдагига нисбатан қарийб икки баравар кўпайди.

Ишлаб чиқаришнинг оғир участкаларига ўтиб ишлаб, қолоқ соҳаларни кўтараётган бундай коммунистлар районимизда оз эмас. «Халқобод» колхозининг сут соғувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати И. Қорабоева, Фрунзе номли колхоз чўчқабоқари Ф. Саидмуродов, «8 Март» колхозининг сут соғувчиси О. Отабоева, Ильич номли колхознинг зоотехниги Э. Товмуродов ана шулар жумласидандир.

Омманинг меҳнат активлигини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш соҳасида коммунистлар қилаётган бундай ибратли ишлар яхши самара бермоқда. Районда кейинги икки йил ичида пахта етиштириш 4,5 процент, дон — 24 процент, сабзавот — 69 процент, полиз маҳсулотлари — 60 процент, гўшт — 60 процент, сут ва тухум — 46 процент кўпайди. Чорвачилик хўжаликнинг энг серфойда соҳаларидан бирига айланди.

Коммунист — партия қарорлари ва кўрсатмаларини бажаришда жанговар, актив курашчидир. У ўз атрофида бўлаётган воқеаларга бефарқ қарай олмайди. Халқ фаровонлиги, бахт-саодати йўлида жон куйдиради. Умумхалқ манфаати учун жон куйдирмай фақат ўз шахсий манфаатинигина кўзлайдиган кишиларга партия сафидан ўрин йўқ. **«Номига партия аъзоси бўлганларнинг бизга ҳеч бир кераги йўқ»**, деган эди доҳиймиз В. И. Ленин.

Партия ҳужжатларини алмаштириш олдидан бўлаётган якка тартибдаги суҳбатларда, шунингдек, кундалик ишимизда айрим коммунистлар орасида ана шу юксак талабни яхши англамайдиган, бурч ва масъулиятни чуқур ҳис қилмайдиган кишилар ҳам борлиги маълум бўляпти. Партиявий таъсир кам жойда бундай кишилар кибрланиб кетиб, коллективнинг фикри билан ҳисоблашмай қўядилар, топширилган иш учун жавобгарликни сезмай, ўз мансабини суиистеъмол қилишгача бориб етадилар.

Навоий номли колхознинг собиқ раиси Х. Бобоқулов бир вақтлар чакки ходим эмас эди. Унинг кўп йиллар давомида Фрунзе номли колхозга раҳбарлик қилиб, хўжаликнинг иқтисодий ва ташкилий жиҳатдан анча мустаҳкамланишига қўшган ҳиссасини эътиборга олиб район партия комитети Х. Бобоқуловни қолоқ колхозларнинг бирига ишга таклиф этди. Мақсад қолоқ ҳисобланиб келган Навоий номли колхозни илғорлар даражасига етказиб олиш эди.

Х. Бобоқулов Навоий номли колхозга ўтгач, ўз шахсига, обрўсига ортиқча баҳо бера бошлади. Колхозчиларнинг фикр ва мулоҳазаларини эътиборга олмай қўйди. Якка бошчилик қила бошлади. Натижада унинг обрўсига путур етди. Х. Бобоқулов хўжаликка раислик қилган даврда бирор соҳада ҳам ижобий ўзгариш бўлмади. Аксинча, колхозда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш аввалгидан ҳам камайиб кетди.

Партия ишончини оқламаган бундай кишига нисбатан тегишли чора кўришга тўғри келди. Х. Бобоқулов колхозчиларнинг умумий йиғилишида колхоз раиси вазифасидан бўшатилди.

Район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг собиқ директори Ю. Раҳматовга нисбатан ҳам ана шундай кескин чора кўрилди. Чунки у раҳбар бўлган комбинатда планлар муттасил бажарилмайдиган бўлиб қолди. Комбинатда молия интизоми мунтазам бузиладиган бўлди. Ю. Раҳматов нуқсонларнинг олдини олиш ўрнига, ўзи қалбаки ҳужжатлар тўлдириб давлат маблағини ўзлаштиришгача бориб етди. Бундай ҳатти-ҳаракатлар коммунист шаънига доғ туширади, албатта.

Коммунистларнинг обрў-эътиборини оширишда партия ҳужжатларини алмаштиришдан ўз ўрнида фойдаланмоқдамиз. Пассив деб топилган коммунистлар билан алоҳида иш олиб боριляпти. Уларга тажрибали партия аъзолари бириктилди. Шуни алоҳида айтиш кераки, партия билетларини топширишда коммунистнинг активлиги, ишчанлиги ҳисобга олинмоқда. Ўз бурчига ҳилоф тарзда иш тутаётган, масъулиятни унутиб қўйган, коммунист деган улуғ номга нолойиқ ҳатти-ҳаракати билан доғ тушираётган кишилардан ўз сафимизни холи қилмоқдамиз.

Шу йилнинг июнь ойида область партия комитети «Иштихон районида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш соҳасида КПСС XXIV съезди ва партия Марказий Комитети қарорларининг бажарилиши» ҳақидаги масалани қараб чиқди. Область партия комитети шу ҳақда қабул қилган қарорида техника тараққиётини изчил амалга ошириш, химиялаштириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, деҳқончилик маданиятини янада юксалтириш борасида муҳим вазифаларни белгилаб берди. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ишлаб чиқаришга, хусусан, пахтачиликка техникани кенг жорий этиш асосий вазифа қилиб қўйилди. Район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган XIII пленуми бу йил камида 56.500 тонна пахта етиштириш, унинг 80 процентини машиналар билан териб олиш ва маҳсулот таннархини кескин камайтиришга қаратилган махсус қарор қабул қилди.

Бу вазифаларни амалга оширишда коммунистларнинг масъулияти, ишчанлиги ва ташкилотчилиги сув ва ҳаводек зарур. Шунинг учун ҳам биз ана шу соҳада кўпроқ коммунистларга таяниб иш кўрмоқдамиз. Ҳозир район хўжаликларидаги механизаторларнинг қарийб 40 процентини коммунистлар ташкил этади. Улар ғўзаларни механизмлар билан чеканка қилиш, экинни машинабоп қилиб ўстириш ташаббускори бўлдилар.

Пахтани машина билан териш чинакам умумхалқ ишига айлантириляпти. Бунга пахтачиликда ишламайдиган механизаторлар ҳам жалб этилмоқда. Яқинда Свердлов номли мева-узумчилик совхозининг бир группа коммунист механизаторлари яхши ташаббус бошладилар. Улар йиғим-терим даврида пахтакор колхозларга бориб, машинада пахта териш истагини билдирдилар. Уларнинг бу олижаноб ишига В. Муродов, С. Мингбоев, Х. Нурназаров ва бошқа коммунистлар бошчилик қилишяпти.

Район партия комитети коммунистларни юксак масъулият ҳис этиш, давримизнинг ақл-заковати — КПСС аъзоси деган номни ҳамиша пок сақлаш руҳида тарбиялашга бундан буён ҳам алоҳида эътибор беради.

М. ЖУРАЕВ,
Иштихон район партия комитетининг биринчи секретари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари Қашқадарё область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Александр Иванович Битюковнинг партия, совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва эллик ёшга тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми композитор Абдураҳим Муҳамедовни республика музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва эллик ёшга тўлганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Тошкентдаги экскаватор ремонти заводида беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш йўлида келгуси йил ҳисобига меҳнат қилаётганлар сафи кенгайиб боряпти. Суратда: 1-механика цехининг илғор ишчиларидан (чапдан) Бўрибой Шоқосимов ва Ҳасан Ҳабибулинлар 1974 йилнинг май ойи ҳисобига иш бажаришаяпти.

А. Тўраев фотоси.

ПРОПАГАНДИСТЛАР СЕМИНАРИ

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё область комсомол сиёсий ўқуви пропагандистлари ва ташкилотчиларининг семинари бўлди. Семинарни Бухоро область партия комитетининг секретари Ҳ. Мўминов кириш нутқи сўзлаб очди. Семинарда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бюро аъзоси А. Алиев, Бухоро область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири А. Музаффаров, педагогика институтининг катта ўқитувчиси Л. И. Совченко ва бошқа ўртоқларнинг докладлари муҳокама қилинди.

Пропагандистлар ўзаро илғор тажриба алмашдилар ва комсомол сиёсий ўқувига тайёргарлик вазифаларини белгилаб олдилар.

Т. НАЗИРОВ.

У БУТУНИТТИФОҚ ТЕЛЕФИЛЬМЛАР ФЕСТИВАЛИ

ҲАЁТ ҲАҚИҚАТИ—БОШ МАВЗУ

Бир неча йилдирки, матбуот саҳифаларида бадиий телевизион фильмлар хусусиятлари, унинг катта экранларда намойиш қилинаётган фильмлардан фарқи ҳақида мунозаралар эълон қилинаётир. Мунозараларда баён қилинаётган фикрлар хилма-хил, баъзан эса бир-бирига зид ғоялар талқин этилмоқда. Бировлар телефильм хусусиятини операторнинг маҳоратида кўрса, бошқалар асосий нарса мавзунинг динамизмида, деб таъкидламоқда. Танқидчиларнинг мунозараларда баён этган фикрларига қўшилиб бўлмайди. Айни пайтда шуни эслатиб ўтиш кераки, катта экран учун суратга олинган фильмлар телевизорларда ҳам бадиий хусусиятини асло йўқотмаган ҳолда намойиш этилмоқда. Бу ерда динамизм шарт эмас. Бунга «Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси» фильми мисол бўла олади. Актёр Тихонов томошабин билан яккама-якка қолганида ҳам жуда чўзилиб кетганга ўхшаб кўринувчи сукунат дамларини муваффақиятли ижро этган.

Шундай экан, бунчалик шов-шувларга сабаб бўлган телефильмнинг алоҳида хусусияти нимада? Телевизион фильмлар катта экран фильмидан нимаси билан фарқ қилади?

Тошкентда ўтаётган V Бутуниттифоқ телефильмлар фестивалида намойиш этилган «Пароходлар гудок беради ва кетади» (Волгоград телевидение ва радио эшиттириш комитети) фильмининг мавзуси афтидан мароқсиздек кўринади. Ўзингиз ўйлаб кўринг. Ўсмир Лёня Комков матрос сифатида кемага тушиб қолади. Кечагина мактаб ўқувчиси бўлган бу болага кемадаги ҳамма нарса ғалати туюлади. Сувдаги ҳаёт ҳам, оғир жисмоний меҳнат ҳам, коллективга муносабат ҳам уни ҳаётга бошқача қарашга мажбур этади. Ўсмирнинг кўз ўнгида ранг-баранг ва мураккаб бўлган ўзгача дунё очилгандай бўлади. Фақат кемадагина у ҳаётни чинакамига тушуна бошлайди, дўстларнинг қувончидан шодланади, қайғусидан ғамга тушади... Фильм мавзуи унча қизиқарли кўринмаса ҳам, авторлар маҳорати туфайли бу фильм томошабинни ўзига эргаштира олади.

Қозоғистон ССР Министрлар Совети телевидение ва радио эшиттириш комитетининг «Шок ва Шер» фильмида Шок деган бола билан у ўстирган той ўртасидаги дўстлик ҳикоя қилинади. Бу фильм олға сурган инсонпарварлик ғояси томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинди. Фильмда табиатга бўлган муҳаббат, асрлар оша авлодлардан-авлодларга ўтиб келган халқ одатларига муносабат жуда яхши тасвирланган. Боланинг тойга бўлган меҳри оддий болалик ўйини эмас, балки унда Шокнинг дунёқараши шаклланади, характери вужудга келади. Фильм маҳорат билан суратга олинган. «Шок ва Шер» фильми бадиий ва таъсирчан бўлишига қарамай, унда ортиқча сентиментал, чўзилиб кетган саҳналар ҳам йўқ эмас. Айрим тасодифий, ўткинчи персонажлар фильмда ошиқчадек кўринади. Шунга қарамай, қозоқ телевизион фильм усталарининг бу асари мавзусининг замонавийлиги, ҳаққонийлиги ва ҳаётийлиги билан ажралиб туради.

Бадиий телевизион фильмнинг хусусияти ҳақида гап кетганда яна бир фильмга мурожаат қиламиз. Бу «Экран» ижодий уюшмаси томонидан 1973 йилда суратга олинган икки серияли «Энг сўнгги кун» картинасидир. Таниқли ёзувчи Борис Васильев қаламига мансуб бўлган асар асосида ишланган фильм томошабинларга манзур бўлди. Шу асар асосида спектакль, шунингдек кинофильм ҳам ишланган. Асар мазмунини яхши очиб беришда ажойиб артистлар — М. Жаров, В. Хохряков, П. Константинов, Е. Весник, Э. Марцевич ва бошқалар маҳорат кўрсатишган. Фильм авторлари асосий эътиборни кичик лейтенант Ковалев образини очиб беришга қаратишган. Участка милиционери тақдирида бурчни тушуниш, қўрққанидан эмас, балки виждонан хизмат қилиш ҳақидаги тушунчалар мужассамлашган. Безорилар билан бўлган олишувда Семён Ковалев ҳалок бўлса ҳам, лекин маънавий жиҳатдан ғалаба қозонади. Ковалевнинг ўлими ўзининг адолатсизлиги билан кишини ларзага солади. Лекин бу ўз ишига садоқат билан хизмат қилишнинг ёрқин намунасидир. Москвалик телекинематографчиларнинг бу фильми бизнинг ҳаётимизга хос бўлган характерлар яратиши, ҳаётни бўямай кўрсата билиши билан муваффақиятли чиққан.

Телефильмлар фестивалида кўрсатилаётган фильмларнинг асосий муваффақияти ҳаётни ҳаққоний акс эттириши, характерларни ёрқин очиб бериши, жамиятда рўй бераётган социал ўзгаришларни инсонлар тақдирида кўрсатиб бера олиши билан аҳамиятлидир.

Э. БОБРОВ.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1973 йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — жами тайёрланган пахта, учинчи стун — шу жумладан машинада терилган пахта.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Китоб	41,11	3,74
Яккабоғ	41,05	15,00
Ғузор	33,53	16,24
Ульянов	32,92	14,58
Шаҳрисабз	32,63	7,00
Чироқчи	30,73	1,35
Косон	27,05	14,45
Қамаши	25,88	16,24
Қарши	18,15	1,98
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Ленин	47,00	0,82
Андижон	31,62	2,84
Пахтаобод	25,16	12,66
Избоскан	23,79	8,20
Марҳамат	23,63	4,17
Хўжаобод	22,09	2,90
Бўз	21,31	23,95
Жалолқудуқ	17,28	4,03
Москва	16,97	2,13
Балиқчи	15,02	1,47
Қўрғонтепа	12,41	2,02
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Жарқўрғон	24,56	11,92
Сариосиё	21,38	2,63
Термиз	21,00	5,09
Шўрчи	19,46	7,16
Шеробод	19,03	19,58
Гагарин	18,76	19,80
Денов	16,72	1,27
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Қоракўл	25,30	14,10
Ромитан	24,47	6,12
Шофиркон	23,28	7,59
Бухоро шаҳри	22,33	18,00
Свердлов	16,94	4,49
Бухоро	16,10	1,72
Кизилтепа	13,72	0,19
Вобкент	11,56	1,27
Когон	10,94	1,02
Ғиждувон	6,94	0,35
Навоий	6,30	—
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Ленинград	21,60	0,59
Киров	20,46	3,14
Ўзбекистон	20,15	4,74
Қува	17,88	1,05
Охунбобоев	14,83	0,40
Риштон	13,85	0,57
Фарғона	13,71	1,40
Бағдод	13,70	0,09
Фрунзе	13,24	3,01
Қувасой шаҳри	12,58	0,85
Тошлоқ	12,08	0,06
Олтиариқ	8,92	0,31
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Чуст	23,33	4,54
Янгиқўрғон	23,32	1,35
Тўрақўрғон	19,70	9,05
Уйчи	11,41	0,36
Наманган	10,53	1,37
Поп	6,95	2,03
Норин	6,32	2,83
Задарё	4,10	3,22
Учқўрғон	3,59	4,96
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Боғот	11,90	0,28
Янгиариқ	8,97	—
Қўшкўпир	8,44	—
Урганч	8,29	0,19
Ҳазорасп	8,06	0,03
Шовот	7,16	0,17
Хива	6,90	—
Гурлан	5,92	0,03
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Тўрткўл	14,20	—
Беруний	10,32	—
Хўжайли	6,22	—
Нукус	4,86	—
Қўнғирот	4,12	—
Шуманай	3,39	0,11
Амударё	3,16	—
Ленинобод	2,81	—
Кегайли	2,39	0,19
Чимбой	2,27	—
Тахтакўпир	1,09	0,02
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Жиззах	16,69	16,43
Дўстлик	9,35	10,11
Ворошилов	5,81	1,95
Мирзачўл	4,78	5,22
Октябрь	4,44	4,86
Гулистон	3,78	—
Сирдарё	3,30	—
Бобвут	2,10	—
Янгиер	1,64	0,05
Пахтакор	1,43	1,63
Оқолтин	0,13	0,09
Ильич	0,06	—
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Иштихон	4,32	2,30
Хатирчи	4,15	0,16
Пайариқ	4,10	0,06
Пахтачи	3,99	0,30
Нарпай	3,55	—
Жомбой	3,02	—
Пастдарғом	2,49	0,10
Булунғур	1,82	—
Каттақўрғон	1,71	0,13
Оқдарё	0,84	—
Самарқанд	0,52	—
Бахмал	—	—
Ургут	—	—
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Чиноз	5,49	0,27
Янгийўл	4,79	0,02
Пискент	4,59	1,35
Бекобод	3,90	0,51
Бўка	2,46	0,23
Ўрта Чирчиқ	2,42	0,41
Юқори Чирчиқ	1,10	0,05
Оққўрғон	1,09	—

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Республика областларида дефолиациянинг бориши тўғрисида шу йил 17 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — дефолиация қилинган майдон (гектар ҳисобида), учинчи стун — бажарилиш проценти.

СИРДАРЁ	333089	172,6
ТОШКЕНТ	183833	141,4
АНДИЖОН	144164	125,4
ҚАШҚАДАРЁ	77309	110,4
Бухоро	97953	94,2
Хоразм	65655	93,8
Наманган	95269	90,7
Сурхондарё	81817	81,8
Фарғона	90814	78,3
Самарқанд	79974	67,2
ҚҚ АССР	70180	63,8
Республика бўйича:	1320057	107,2

Янгийўлдаги пойафзал фабрикаси коллективи бу йил 1 миллион 620 минг жуфт болалар ва мактаб ёшидаги ўсмирлар учун оёқ кийимлари тайёрлайди. Корхона саккиз ойлик ишлаб чиқариш топшириқларини барвақт ва ошириб адо этди. Суратда: 3-цехнинг илғор ишчиси, коммунист Усмон Алиев. У айни кунларда декабрь ойи ҳисобига меҳнат қиляпти.

В. Сироткин фотоси.

ҲАМКАСБЛАР УЧРАШУВИ

Бугун Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари олий ўқув юртлари чет тиллар кафедралари мудирларининг зонал илмий-методик кенгаш-семинари очилади.

Халқ хўжалигининг муттасил ривожланиб бориши бўлажак мутахассислар олдига катта талаблар қўймоқда.

Совет ҳокимияти йилларида миллий республикадаги маҳаллий мактаб ва олий ўқув юртларида чет тилларни ўқитиш ҳам йўлга қўйилди. Бу борада Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларига қардош Россия Федерацияси ва бошқа иттифоқдош республикалар кадрлар, дарсликлар ва ўқув қўлланмалари етказиб бериб, яқиндан ёрдамлашдилар. Олий ўқув юртларида чет тилларни ўқитиш сифати яхшиланди.

Ҳозирги кунда чет тиллар бўйича мутахассислар тайёрламайдиган барча олий ўқув юртларида ҳам бу фанлар ўқитилмоқда. Жумладан, Қозоғистон, Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистондаги олий ўқув юртларининг миллий группаларида ҳам чет тиллар зўр қизиқиш билан ўрганилмоқда.

1962 йилда Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон олий ўқув юртлари чет тиллар кафедралари мудирларининг кенгаши бўлганди. Унда бу фанларнинг ўқитилишидаги мавжуд камчиликларни бартараф этишнинг конкрет йўллари белгиланган эди.

Бугунги кунда олий ўқув юртларининг талабалари ўзларининг кундалик фаолиятларида чет тиллардаги илмий адабиётлардан, манбалардан курс ва диплом ишларини ёзишда самарали фойдаланадиган бўлиб қолдилар. Улар студентларнинг илмий конференцияларига чет тилларда доклад лар тайёрламоқдалар. Чет тиллар кафедраларида илмий-методик ишлар анча жонланди. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Туркманистонда олий ўқув юртларининг миллий группалари учун бир қатор дарсликлар ва ўқув қўлланмалари яратилди. Олиб бориладиган илмий ишларининг савияси анча кўтарилди. Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларида чет тиллардан дарс бераётган ўқитувчиларнинг 120 дан ортиғи фан кандидатидир.

Миллий республикаларда чет тилларни ўқитишнинг ўзига хос томонлари бор. Бу фанларнинг ўқитиш методикаси ва мундарижаси, дарсларни ташкил этиш ва техника воситаларидан фойдаланишни янада яхшилаш учун ҳали баъзи масалаларни ҳал қилиш лозим.

Чет тилларни ўқитишда, уни студентларнинг мутахассисликларига мустаҳкам боғлиқ ҳолда олиб бориш, ўқиладиган материалларни танлаш, уларда керакли кўникмалар ҳосил қилиш ниҳоятда муҳимдир. Бу масалаларнинг ҳаммасини ҳозирги замон психология, педагогика, тилшунослик каби фанларнинг эришган ютуқларига таяниб, ҳал этиш мумкин.

КПСС XXIV съезди қарорлари, партия ва ҳукуматимизнинг халқ маорифини янада ривожлантириш ҳақида қабул қилган қарорлари чет тили ўқитувчилари олдига катта ва масъулиятли вазифа қўйган. Чет тили ўқитувчилари ўқитиш жараёнида студентларни коммунистик руҳда тарбиялаш билан узвий боғлаб олиб боришга даъват этилганлар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев студентларнинг Бутуниттифоқ слётида айтганидек: **«Тарбиявий ишда икир-чикир нарса бўлмайди ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Чунки бу ўринда гап энг мураккаб ва масъулиятли иш тўғрисида — келажак бинокорларининг дили ва характерини шакллантириш тўғрисида, уларнинг қалби ва ақлини чиниқтириш тўғрисида бораётир».** Шундай экан, чет тили ўқитувчилари студентлар нима ўқияпти ва қандай ўқияпти, деган масалани унутмасликлари керак.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва Тошкент Давлат педагогика институти бугун ўтказаётган бу анжуманда гап асосан чет тиллар бўйича мутахассислар тайёрламайдиган олий ўқув юртларида бу фаннинг ўқитилишининг ҳозирги аҳволи, эришилган ютуқлар ва мавжуд камчиликларни тугатиш ҳақида боради. Семинар-кенгаш ишида Москва шаҳри, Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари олий ўқув юртларининг юзга яқин вакили 60 дан ошиқ доклад ва ахборот билан чиқишади. Булар орасида СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг чет тиллар бўйича илмий-методик кенгаши раиси, профессор Н. С. Чемаданов, профессор В. В. Морозенко, Т. М. Новицкая, К. Г. Павлова каби йирик мутахассислар бор.

Д. ҲАСАНОВА,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг чет тиллар кафедраси мудири, доцент.

ЙИҒИМ-ТЕРИМНИ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА ЎТКАЗАМИЗ

Пахтачилигимизнинг бу йилги холатига кўз ташлайлик: кўсаклар ўтган йилдагидан роса 15—16 кун олдин очилди. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари деярли зарар етказа олмади. Ҳосил чўғи кутилгандан ҳам юқори бўлди. Автотрактор паркимиз янги техника воситалари билан қуроллантирилди. Хуллас, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи даврасида 1.130 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» кўтаришимиз мумкин ва бунга эришамиз.

Лекин фурсат тиғизлашиб бораётгани, меҳнат анча оғирлигидан кўз юма олмаймиз. Ҳозир қуёшли дамлар кундан-кунга қисқариб боряпти. Унинг ҳар дақиқасидан ишнинг кўзини билиб фойдаланганимиздагина кутилган натижага эриша оламиз. Меҳнатнинг оғирлиги шундаки, етиштирилган ҳосилимиз пайкалда ғўзаларнинг шохларида турибди. Ҳамма баравар ҳаракат қилса, юк енгил кўчади, планларни тездаёқ бажарамиз. Лекин орамизда оғир ишнинг устидан, енгил ишнинг остидан ўтадиган кишилар топилиб қолса, кўп қийинчиликларга дуч келамиз. 1973 йил ҳаммамиз учун катта синов йилидир. Шунинг учун ҳамма бир жон, бир тан бўлиб, пахтазорларда жавлон уришлари керак. Биз ишчи кучини ҳисоблаб чиқдик. Уларнинг иштироки билан ҳар куни йиллик планнинг 2 процентидан ошириб пахта тайёрлашимиз мумкин.

Катта майдонларнинг ҳосилини машиналарда теришни кўзда тутяпмиз. Шунга яраша терим агрегатлари, малакали механизатор кадрларга эгамиз. Дефолиацияни вақтида сифатли қилиб ўтказдик. Гарчанд бизнинг районимиз ва колхозимиз шимолий зона ҳисобланса ҳам препаратлар таъсирида барглар яхши тўкилди. Яқин кунларда машиналарни тўла ишга туширамиз. Шундан олдин бир қатор тадбирларни амалга оширдик. Жумладан республикамиз механик-ҳайдовчиларининг мамлакатимиздаги барча пахтакорларга қарата ёзган ва КПСС Марказий Комитети мақуллаган мактубини механизаторларимиз орасида кенг муҳокама қилиб чиқдик, ҳар ким ҳоли қудрат мажбурият олди. Шуниси диққатга сазоварки, бу йил мавсумда икки қаторли терим машиналарининг иш унумини ўртача 150 тоннадан оширамиз, тўрт қаторли машиналарда эса камида 350 тонна пахта терилишини таъминлаймиз.

Пахта отизлари механизаторларга биркитиб чиқилди, ким қайси жойдан терим бошлаши, қанча тележка хизмат кўрсатиши аниқлаб олинди. Пайкаллар бегона ўтлардан бутунлай тозаланди, ўқариқлар, шоқариқлар, марзалар текисланди. Машиналарнинг айланиши учун пайкалларнинг икки чеккасидан майдончалар ҳозирланди. Йўлкўприкларни шайлаб қўйганимизга анча бўлди. Лўнда қилиб айтганда, байроқчалар кўтарилиши билан машиналарнинг моторлари ҳаракатга келтирилиб, пахта пайкалларига киради. Машиналарда ҳар куни йиллик планнинг 4—5 проценти миқдорида пахта терилишини таъминлаймиз.

Хўжалигимизда донгдор механик-ҳайдовчилар кўп, уларнинг сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Мен шулардан фақат икки дарғанинг номини тилга олиб ўтмоқчиман. Булар Абдулла Ўразбоев ва Норимбат Ўразматов. Хўш, уларнинг ибрат олса арзийдиган фазилатлари нимада? Машинасини сифатли ремонт қилиб қўйган, бутун мавсум давомида узлуксиз ишлашини таъминлайди. Пахтани тоза теради, эгат орасига тўкилишига йўл қўймайди. Терган «оқ олтин»нинг ҳаммасини юқори сортга топширади. Бундан хўжалигимиз ҳам, механизаторларнинг ўзлари ҳам катта иқтисодий фойда кўради. Пахтани фақат бункердан тележкаларга ағдаради, бошқа жойларга тўкмайди. Натижада пахтага хас-чўп илашиб ифлосланмайди.

Уларнинг ана шу ижобий хислатларини ҳамма механик-ҳайдовчиларимизнинг онгига сингдирамиз, шу йўл билан давлатга сотиладиган дурдонанинг ҳаммасини юқори сорт бўлишига эришамиз. Яқинда правление ва партия ташкилотининг қўшма мажлиси бўлди. Шунда илғор теримчилар ва механизаторларни мукофотлаш учун катта маблағ ажратдик. Мукофотлаш вақтида пахтанинг сортини алоҳида ҳисобга оламиз. Чунки енгил саноатимизга фақат юқори сорт хом ашё зарурлигини яхши биламиз.

Қайси деҳқон билан суҳбатлашманг, ҳосил юқори бўлганидан мағрурланиб гапиради. Ҳақиқатда ҳам шундай. Масалан, колхозимизнинг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Йўлдош Шомуродов бошчилик қилаётган бригадаси аъзолари 83 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан пахта хирмони кўтариш учун курашяпти. Очиқ айтиш керакки, шунча ҳосил бор, уни тезда териб олиш керак. Акс ҳолда салмоғи камаяди, сортига доғ тушади. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Бригада аъзолари теримни уюшқоқлик билан ўтказиш чораларини кўрмоқдалар. Теримчилар билан теримчилар, механизаторлар билан механизаторлар ўртасида социалистик мусобақа ташкил қилинди. Илғор теримчилар ҳар куни 200-250 килограммдан, механик-ҳайдовчилар эса камида 14-15 тоннадан пахта теришга сўз бердилар. Колхоз партия ташкилоти илғорларнинг иш методини ҳамманинг мулкига айлантириш соҳасида қизғин иш олиб боряпти.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Шомурод Сафарбоев, Искандар Халиллаев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари ҳам 60 центнерлик маррани эгаллаш борасида қизғин иш олиб бормоқдалар.

Шу кунларнинг вазифалари нималардан иборат? Ҳамма нарсадан олдин колхозчиларимиз орасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаяпмиз. Теримчилар ҳам, механизаторлар ҳам ишга эрта чиқиб, кеч қайтадилар. Дастлабки кундан бошлабоқ ҳамма графикни тўла бажаряпти. Демак, кўсаклар ёппасига очилганда бир кунда икки-уч кунлик график миқдорида пахта тайёрлашимиз учун ҳамма асослар бор. Интизомсизлик қилган айрим кишиларни қаттиқ тартибга чақирдик. Ҳамманинг ўрни далада! Бугуннинг шиори шундай.

Ички резервларни терим суръатини оширишга сафарбар этиш зарур. Бу резервлар нималардан иборат? Иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган 70 га яқин колхозчини теримга чиқардик, уларга ҳам кунлик нормалар белгиладик, ижросини текшириб боряпмиз. Автотрактор паркида фойдаланилмай ётган терим машинаси, подборщикларни ҳам ремонтдан чиқариб қўйдик. Бировлар кўп, бировлар ўртача, яна бировлар оз пахта теради. Нисбатан орқада қолаётган теримчилар ва механик-ҳайдовчиларни илғорлар сафига етказиш ҳам муҳим резервдир. Биз масаланинг бу томонларига ҳам жиддий эътибор беряпмиз.

Кайфияти чоғ деҳқонларнинг иши унумли бўлади. Кўп йиллик тажрибада буни кўриб, тўла ишонч ҳосил қилдик. Халқимиз унумли ишласин деб ҳамма шароитларни яратиб бермоқдамиз. Дала шийпонларини қайта жиҳозлаб маданий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирдик. Радиоприемниклар ўрнатилди. Кунлик газеталар, ойлиқ журналлар келтириб турилади. «Ҳурмат тахтаси», «Кўрсаткич тахтаси» ташкил қилдик. Уларга терим илғорларининг номи ёзиб борилади. Теримчиларга ҳам, механик-ҳайдовчиларга ҳам махсус дафтарчалар очдик, ким қанча пахта терганини муттасил ёзиб борамиз. Болалик аёлларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма имкониятлар яратиб берилди. Болалар боғчалари ишлаб турибди, у ерда малакали тарбиячилар иш олиб бормоқдалар.

Юқорида айтилганидек, бу йил ҳосил мўл бўлди. Машиналар ҳам, теримчилар ҳам унумли ишлайди, албатта. Пахтани пунктга пешма-пеш жўнатиб туришимиз шарт. Шунинг учун терим машиналари билан транспорт воситаларининг ишини бир-бирига уйғунлаштирдик. Тележка кутиб машиналар, пахта кутиб тележкалар бекор туриб қолмайди, ҳар иккиси ҳам юқори тезликда ишлайди. Терим даврида юк машиналаридан ҳам самарали фойдаланамиз, бошқа хил транспортларни ҳам тўла ишга соламиз.

Партия ташкилотимиз йиғим-терим даврида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни кучайтириш режаларини белгилади. Ҳамма раҳбар ўртоқлар коммунист. Шундай экан, партия ташкилотининг фаолиятида актив қатнашади, социалистик мусобақани кенг кўламда авж олдиришга бош-қош бўлади. Коммунистларнинг камида 95 проценти ҳосил тақдири ҳал қилинаётган жойларда шахсан иштирок этади.

1973 йил ҳаммамиз учун катта синов йили. Келаси йили Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси тузилганининг 50 йиллиги нишонланади. 1.130 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» тайёрлаб синовдан муваффақиятли ўтамиз, тўйга дастлабки тўёнани тайёрлаймиз.

Салоҳиддин КАРИМОВ,
Гурлан районидаги «Правда» колхозининг раиси.

ВАТАННИНГ ЮКСАК МУКОФОТИ

(Боши биринчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қаҳрамон шаҳар Керчь меҳнаткашларига, жангчиларига ва Керчь ярим оролидаги қаҳрамонона жангларнинг қатнашчиларига йўллаган табрикномасини Украина Коммунистик партияси Қрим область комитетининг биринчи секретари Н. К. Кириленко гулдурос давомли қарсаклар остида ўқиб эшиттирди.

Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг, Украина ССР Олий Совети Президиумининг, Украина ССР Министрлар Советининг Украина Компартияси Керчь шаҳар комитетига ва меҳнаткашлар депутатлари Керчь шаҳар Советига йўллаган табрикномасини Украина касаба союзлар Советининг раиси В. А. Сологуб ўқиб берди.

Севастополь шаҳар партия комитетининг секретари Б. В. Черничкин, Лена районидаги «Семисотка» совхозининг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Л. И. Вялова, Керчьнинг фахрий граждани денгиз пиёдалари 386-алоҳида батальонининг собиқ командири Совет Иттифоқи Қаҳрамони Н. А. Беляков, Қизил Байроқ орденли Одесса ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал полковник А. Г. Шурупов, Қизил Байроқ орденли Қора денгиз флоти ҳарбий советининг аъзоси—сиёсий бошқарма бошлиғи вице-адмирал И. С. Руднев, Керчь шаҳрининг фахрий граждани, монтажчи слесарь, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Т. Бережной ва бошқалар сўзга чиқиб, қаҳрамон шаҳар Керчь меҳнаткашларини табрикладилар.

Митингда Керчь шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. К. Эмин сўзлади.

А. К. Эмин КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматини шаҳар партия ташкилоти, Керчьнинг барча меҳнаткашлари номидан ишонтириб айтдики, шаҳар меҳнаткашлари, шаҳарнинг бутун аҳолиси юксак мукофотга жавобан фидокорона меҳнат қилиб, Ватан шуҳратини кўпайтираверадилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга ёзилган табрик телеграммасини зўр хурсандлик билан қабул қилдилар.

Шаҳарга «Қаҳрамон шаҳар» фахрий унвони берилганлиги ҳамда у Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали билан мукофотланганлиги туфайли йўллаган самимий қутловингиз учун Сизга Керчь шаҳри меҳнаткашлари чин кўнгилдан ташаккур изҳор этадилар, дейилади телеграммада.

Ватан, партия, ҳукуматнинг юксак мукофоти ҳаммамизни ниҳоят даражада хурсанд қилди, кучимизга куч қўшди ва ижодий ғайратимизни ошириб юборди. Қаҳрамон шаҳар — Керчь меҳнаткашлари беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили мажбуриятларини муддатидан олдин бажариш, мамлакатимизни ривожлантиришнинг КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан социал-иқтисодий программасини амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрдилар.

Сиз, азиз Леонид Ильичга сиҳат-саломатлик тилаймиз, социалистик Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида хормай-толмай қилаётган кўп қиррали ишингизга катта муваффақиятлар тилаймиз.

КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига ёзилган табрикнома якдиллик билан қабул қилинди.

Шаҳарга «Қаҳрамон шаҳар» юксак фахрий унвони берилганлиги муносабати билан митингга тўпланган Керчь меҳнаткашлари, Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, дейилади табрикномада, керчликлар, Совет Армиясининг, Ҳарбий-Денгиз Флоти ва авиациясининг жангчилари Қрим ерида Улуғ Ватан уруши вақтида кўрсатган шижоатга берилган юксак баҳо учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига чин кўнгилдан ташаккур айтадилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев йўллаган табрик бизни ғоят қувонтирди ва ниҳоят даражада тўлқинлантириб юборди. Чин кўнгилдан қилинган бу қутлов учун ҳамда социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлида қилаётган меҳнатимизга янги муваффақиятлар тилаб истак билдирилганлиги учун сидқидилдан ташаккур айтамиз.

Керчь шаҳрига «Қаҳрамон шаҳар» унвони берилганлиги ҳамда унга Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали топширилиши Керчь ярим оролидаги жангларнинг ҳар бир қатнашчиси учун, шаҳримизнинг ҳар бир кишиси учун қимматлидир.

* * *

Шуҳрат обидасига ва абадий олов ёниб турган Митридат тепалигига, Ажимушкай тош конига, шаҳидлар қабрига гулчамбарлар ва гуллар қўйилди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВДР қишлоқ хўжалигини ирригациясиз тасаввур қилиб бўлмайди. Бир неча йиллар муқаддам ташкил этилган дамба системаси далаларни сув тошқинидан сақлаб келади. Республика ҳукумати яқин уч йиллар ичида гидро иншоотларни янада такомиллаштириш юзасидан катта ишлар олиб боришни мўлжаллаб қўйди. Суратда: насос станциясидаги электр ускуналар кўздан кечирилмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

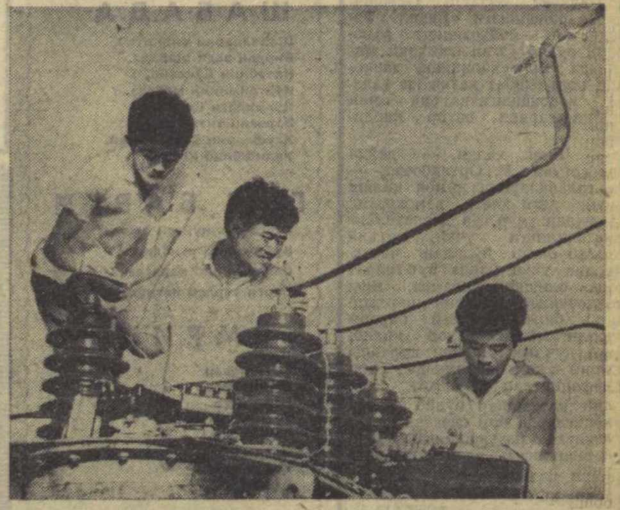

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

РЕКОРД ҲОСИЛ

ПХЕНЬЯН. (**АПН махсус мухбири**). Сентябрь КХДРда биринчи куз ойларидан ҳисобланади, бу пайтда янги ҳосил йиғим-терими бошланади. Бу йил шоликорлар учун ажойиб йил келди, мўл ҳосил тўпланди. Ирригация шохобчаларининг яхши йўлга қўйилгани туфайли экинзорлар қониб сув ичди. Кўпгина текислик районларининг деҳқонлари бу йил шолизорнинг ҳар гектаридан 80—90 центнердан ҳосил олишни мўлжалламоқдалар. Шимолий Пхеньян вилоятидаги Ренхин уездининг кооператорлари ўшанча ҳосил олишни планлаштирганлар, Кореянинг ғарбий соҳилидаги Унжи текисликларидаги хўжаликлар ҳар гектаридан 70 центнердан шоли олишмоқчи.

Шунингдек бу йил маккажўхоридан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Бу экин шолидан кейинги иккинчи экин ҳисобланади. Шаҳар атрофидаги хўжаликларда сабзавотдан мўл ҳосил йиғиштириб олинмоқда. Кооператорларнинг унумли ишлари ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг механизациялаштирилганлиги мўл ҳосилнинг гарови бўлмоқда.

ФОТО КЎРГАЗМА

БУХАРЕСТ. (**АПН махсус мухбири**). Яқинда Руминиянинг йирик саноат маркази — Тимишоар шаҳрида «СССР — туризм мамлакати» деган фото кўргазма очилди. У икки мамлакатнинг туризм бўйича тажрибаларини алмаштириб туриш мақсадида ўтказилмоқда. Кўргазма оммавийлиги билан катта ҳурмат қозонмоқда. Стендларда Советлар Иттифоқининг турли жойларини бадиий акс эттирган фото суратлар қўйилган.

ОВ МАВСУМИ

УЛАН-БАТОР. (**АПН махсус мухбири**). Монголиянинг ҳайвонат олами бой ва турли-туман. Бу ерда ёввойи от, туя, эшак, кийик ва айиқлар каби жониворлар бор. Ҳозир мамлакатда ов мавсуми бошланди. Тайга, чўл ва тоғларга 30 мингдан ортиқ овчи жўнаб кетди.

Ҳайвонотчилик хўжаликлари давлатга жуда катта даромад келтирмоқда. Овчилар ўтган йили 15 минг дона мўйна, 700 та тулки териси ва шунга ўхшаш нарсаларни топширдилар, бу давлатга 2,5 миллион тугрик фойда келтирди.

ЧИЛИНИНГ ОҒИР КУНЛАРИ

Халқаро мавзуда

Чилининг реакцион ҳарбийлари (Латин Америкасида уларни «гориллалар» деб аташади) халқ бирлиги қонуний ҳукуматини ағдариб ташладилар ва қонли террор ёрдами билан меҳнаткашларнинг қаршилигини бостиришга ва мамлакатдаги аҳволни тамомила ўз назоратига олишга уринмоқдалар, чет эл ахборот агентликлари пойтахт Сантьягода, Консепсьон, Осорна, Антофагастда ва бошқа шаҳарларда Альенде тарафдорлари билан исёнчилар ўртасида қуролли тўқнашувлар давом этаётганлиги тўғрисида хабар берадилар. Ҳарбий хунта ўз қўшинларига: «Асир олинмасин!» деб буйруқ берди. Тўла бўлмаган маълумотларга қараганда, бир мингдан ортиқ киши ўлдирилган, минг-минглаб киши қамоққа олинган.

Чилидаги фожиали воқеалар «озодлик» ва «демократия»ни ҳимоя қилиш деган гапларни ниқоб қилиб олишни севган буржуазиянинг риёкорлиги ва шафқатсизлигини яна бир марта исбот қилади. Чили реакцияси «мамлакатни иқтисодий, социал ва маънавий тангликдан халос қилиш»ни истаётганлигини ўзининг конституцияга хилоф жиноий ҳаракатлари учун баҳона қилиб кўрсатмоқда. Халқ ҳукумати ҳокимият тепасида турган уч йил мобайнида реакция аҳоли кенг табақаларининг турмушини яхшилаш мақсадида ўтказилган чуқур социал-иқтисодий ислоҳотларни барбод этиш мақсадида саботаж, диверсия игвогарлик уюштирилганлиги, мамлакатда фашист террорининг авж олдирилганлиги ва ҳар қандай жиноятларни қилишдан қайтмаганлиги ҳаммага аёндир. Реакция аҳолини озиқ-овқатдан, корхоналарни ёқилғи ва хом ашёдан маҳрум этиш, қасддан иқтисодий тартибсизлик туғдириш учун хусусий транспорт компанияларининг забастовкасини уюштирди.

Реакция ўз хатти-ҳаракатининг замон талабларига зид эканлигини яхши билар эди. Ўнг кучларнинг қаттиқ қаршилик кўрсатишига қарамай, мамлакатда рўй берган ижобий ўзгаришлар, президент Сальвадор Альенде бошлиқ ҳукуматининг муваффақиятлари эксплуататорларни ўз оёғи тагидаги заминдан, ўтмишдаги ҳукмронликдан маҳрум этибгина қолмай, келгусида ўтказиладиган сайловларда тинч йўл билан ҳокимият тепасига келиш умидидан ҳам маҳрум этиб қўйган эди. Шу сабабли буржуазия озодлик ва демократияни ҳимоя қилиш ниқобини йиртиб ташлади ва қонун ҳамда конституцияни очиқдан-очиқ поймол этиб, қонуний ҳукуматни зўрлик билан ағдариб ташлаш йўлига ўтди.

Тўнтаришдан кузатилган мақсад — меҳнаткашларни барча ғалабалардан маҳрум этиш ва мамлакатдаги революцион ўзгаришлар жараёнини тўхтатиб қўйишдан иборат.

Чили меҳнаткашларининг бошига тушган ҳозирги машаққатли кунларда бутун тараққийпарвар инсоният каби совет кишилари ҳам реакцион тўнтаришни қораламоқдалар ва Чили меҳнаткашлари билан самимий бирдам бўлиб, уларни қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилмоқдалар.

(ТАСС).

БИРДАМЛИК

Халқаро ташкилотлар, турли мамлакатларнинг ҳукуматлари ва прогрессив жамоатчилик Чили реакциясининг ҳаракатларидан қаҳр-ғазабга келмоқда.

● ХЕЛЬСИНКИ. Жаҳон тинчлик кенгаши Бирлашган Миллатлар Ташкилотини Чилининг қонуний ҳукуматини ва халқини қўллаб-қувватлаш учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўришга чақирди.

● БУДАПЕШТ. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Лайош Фехер бундай деди: Венгрия халқи Чилида конституцион тузумга қарши аксил инқилобий ҳаракат тўғрисидаги хабарни эшитиб, ғазабланди. Қардош чили халқи учун мана шу оғир дамларда биз у билан тўла бирдамлигимизни изҳор қиламиз.

Будапештдаги ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги корхоналарда ҳамда муассасаларда норозилик митинглари бўлиб ўтмоқда.

● БЕРЛИН. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Чили Коммунистик партияси Бош секретари Луис Корвалан ва Чили Социалистик партияси Бош секретари Карлос Альтамиронага йўллаган телеграммасида Чили коммунистлари билан, ишчилар синфи ва халқ бирлигининг барча тарафдорлари билан қардошларча жанговар бирдамлик туйғуларини изҳор этди.

● ПРАГА. ЧССР Миллий Фронти Марказий Комитетининг баёнотида бундай дейилади: Биз Чехословакия Социалистик Республикасининг барча меҳнаткашлари номидан Чили ишчиларига, деҳқонларига, революцион ёшларга ва прогрессив зиёлиларга улар билан тўла бирдам эканлигимизни ва уларни қўллаб-қувватлашимизни билдирамиз.

● БУХАРЕСТ. Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитети ва бизнинг бутун халқимиз Чилидаги демократик ватанпарвар ва прогрессив кучларга қарши бошланган реакцион фитна, террордан ғоят ғазабланганлигини билдиради, дейилади Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг баёнотида.

● ПАРИЖ. Ўн иккита сиёсий ва касаба союз ташкилотларининг, шу жумладан Франция Коммунистик партиясининг чақиригига биноан уюштирилган чили халқи билан бирдамлик намойишида Париж райони меҳнаткашларидан ўн минглаб киши қатнашди.

● РИМ. Италия партизанлари миллий уюшмаси, кооперативчилар миллий иттифоқи, Италия хотин-қизлар иттифоқи, деҳқонлар миллий уюшмаси, саноат бир қанча тармоқларининг меҳнаткашлари Чилининг демократик ва социалистик кучлари билан бирдамликларини изҳор қилдилар.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон прогрессив жамоатчилиги чили халқининг содиқ фарзанди Сальвадор Альенде хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олди. Ҳиндистондаги оммавий ташкилотлар — Ҳиндистон Коммунистик партияси, Умумҳиндистон тинчлик ва бирдамлик ташкилоти, Умумҳиндистон ёшлар федерацияси, Умумҳиндистон студентлар федерацияси чили халқи билан бирдам эканлигини билдирди.

● МОНТЕВИДЕО. Уругвай прогрессив кучлари кенг фронти Ижроия Комитетининг баёнотида бундай дейилади: Латин Америкаси қитъасида халқнинг эркин равишда ўз хоҳиш-иродасини билдириши асосида вужудга келган режим қурол кучи билан йўқ қилинди. Прогрессив кучлар фронти чили халқи кўп марталаб қаҳрамонларча намойиш қилган озодликка интилишни ҳеч қандай куч бўға олмайди, деб ишонч билдиради. (ТАСС).

УЧ ДУГОНА

Самарқанд области. Оқдарё ва Иштихон районларининг пахта далаларида мўл ҳосил учун қизғин кураш бормоқда. Илғор хўжаликларнинг чевар теримчилари кўпминг килограммчилар сафига қўшилиб, социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Суратда кунига эл хирмонига 120—150 килограммдан дурдона тўкаётган уч дугонани кўриб турибсиз: (чапдан ўнгга) Иштихон районидаги «8-Март» колхозининг теримчиси Маҳфуза Нарзиева, шу райондаги «Халқобод» колхозининг донгдор теримчиси Орзигул Уралова ва Оқдарё районидаги Энгельс номли колхознинг теримчиси Назира Аннақулова.

М. Ғуломов фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

МЕХАНИЗАЦИЯГА—АСОСИЙ ЭЪТИБОР

Ленин номли колхоз аъзоси Р. Азимовнинг хатини редакция текшириш ҳамда чора кўриш учун Шофиркон район партия комитетига юборган эди.

Район партия комитети ушбу хат юзасидан текшириш ўтказиб, қуйидагиларни маълум қилди:

— Хат колхоз правленеси мажлисида муҳокама қилинди, унда келтирилган фактлар тасдиқланди. Ғўза парваришида сусткашликка йўл қўйганликлари, агротехника қоидаларига етарли аҳамият бермаганликлари учун бригада бошлиқлари Т. Ҳамроев, А. Исаев, Файзуллаевлар ҳамда машиналар ремонтини асоссиз равишда кечиктириб юборганлиги учун бош инженер И. Солиевлар қаттиқ огоҳлантирилди.

Мажлисда яна 1740 тонна пахтани агрегатлар ёрдамида қисқа муддатларда йиғиштириб олиш, бунинг учун машина-механизмларни тўла ишга тушириш ва йиғим-терим кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказиш тадбирлари белгиланди.

ЧИЛИ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАММИЗ

ҚАТЪИЙ НОРОЗИЛИК

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида ўтказилаётган кўп кишилик митингларнинг қатнашчилари Чили меҳнаткашлари билан қардошларча бирдам эканликларини билдириб, мамлакатда зўравонлик билан ҳокимиятни ўз қўлига олган ҳарбий хунта жиноятларига қарши қаҳр-ғазабларини изҳор этмоқдалар.

Тошкент Чинни заводи коллективининг 15 сентябрда ўтказилган норозилик митингига юзлаб ишчи ва хизматчилар келишди. Корхона ишчиси А. Жўраев касбдошларининг фикрини ифодалаб, бундай деди:

— Чили реакциячилари очиқдан-очиқ ва сурбетларча зўравонлик қилмоқдалар, кўплаб одамларни қирмоқдалар, қонуний ҳукуматни қўллаб-қувватлаётган мамлакат тараққийпарвар арбобларини қаттиқ жазоламоқдалар. Биз, ишчилар жиноятчиларга лаънатлар ўқиб, ҳарбий хунтанинг конституцияга зид ҳаракатларига қарши қатъий норозилик билдирамиз. Чили меҳнаткашларининг қонуний ҳуқуқлари тикланишини талаб қиламиз. Биз Чилидаги ҳарбий тўнтариш хусусида КПСС Марказий Комитетининг баёнотини тўла қўллаб-қувватлаймиз.

Тошкент область Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг аъзолари бўлиб ўтган оммавий митингда Чили халқининг ҳаққоний иши оқибат натижада ғалаба қозонишига қатъий амин эканликларини изҳор қилдилар.

— Чили халқи, — дейди сут соғувчи У. Ортиқбоева, — ўз ғалабаларини ҳимоя қилиш учун, янги ҳаёт, демократик ҳуқуқлар учун, ўз давлатининг мустақиллиги учун, қатъий танлаб олган йўлидан чекинмаслик учун ўзида куч-ғайрат топа олишини биламиз. Биз, колхозчилар чилилик қардошлар билан синфий бирдам эканлигимизни изҳор қилиб, қора кучларга қарши курашда уларга чин қалбимиздан муваффақиятлар тилаймиз.

Меҳнаткашлар бўлиб ўтган митингларда бир овоздан қабул қилинган резолюцияда Чили хунтасининг жиноятчиларига қарши қатъий норозилик билдирдилар.

(ЎзТАГ).

ҚАҲР-ҒАЗАБ

Қаҳр-ғазаб Москвадаги биринчи давлат подшипник заводининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари қонуний Халқ бирлиги ҳукуматига қарши ҳарбий исён кўтарган Чили реакциясининг ҳаракатларига қарши қаҳр-ғазаб билан кескин норозилик билдирдилар.

Корхона партия комитети секретарининг ўринбосари А. Саввотин митингни очиб сўзлаган нутқида, Чили халқи бошига тушган мана шу оғир кунларда совет кишилари ўзларининг биродарлари — Чили меҳнаткашлари билан бирдамликни мустаҳкамлашга маҳкам бел боғлаганликларини уқтириб ўтди.

Слесарлар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Минаев сўзга чиқиб, маҳаллий ва хорижий монополияларнинг манфаатини ифодаловчи ҳарбий хунта Чилидаги қуролли исёнга бошчилик қилганлигини айтди. Исёнчилар, деди у Чили халқининг ўз эркинлиги ва миллий мустақиллиги учун олиб бораётган курашини қонга ботирмоқчилар. Лекин биз Чили ватанпарварларининг ҳаққоний иши енгиб чиқишига ишонамиз. Жаҳондаги барча тараққийпарвар халқлар Чили меҳнаткашлари томонида.

Митинг қатнашчилари якдиллик билан резолюция қабул қилиб, бу резолюцияда Чили халқи билан ўзларининг чуқур интернационал бирдамликларини уқтириб ўтдилар.

(ТАСС).

Малика Расулова Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик-галантерия фирмасининг илғор ишчиларидан. Шаҳар Советининг депутати М. Расулова ҳозир 1974 йил ҳисобига меҳнат қиляпти.

М. Нуритдинов фотоси.

ОЛТИНЧИ АСР МАСХАРАБОЗИ

Самарқанд ўрнидаги қадимий Афросиёб шаҳарчасида қазиш ишларини олиб бораётган археологлар жилмайиб турган масхарабоз ҳайкалчасини кўриб ўзлари ҳам кулиб юборишди. Ўрта Осиёдаги юноний театр персонажларидан бири бўлган бу масхарабознинг ҳайкалчасини олимлар эрамизнинг олтинчи асрида ясалган деб тахмин қилмоқдалар. Аммо, бу ерда масхарабозлар театри эрамиздан олдинги учинчи асрда ҳам мавжуд бўлганлиги маълум.

Археологлар Афросиёбда биринчи марта топган масхарабоз тасвири масхарабозлик театрининг анъаналари ўрта асргача етиб келганлигидан далолат бериб турибди.

Жилмайиб турган масхарабоз ўзининг масхарабозлик кийимида тасвирланган, унинг қулоқларига оғир зираклар тақилган. Тез орада Самарқанд тарихи музейига кўргазма қилиб қўйиладиган бу ҳайкалча қадимий шаҳарнинг воқеаларга бой тарихидан яна бир саҳифани намойиш қилади.

С. ФЕНЮТИН,
ЎзТАГ мухбири.
Самарқанд.

Болаларингизга ўқиб беринг

ШАБАДА

Шохчаларни силкитиб,
Бирдан эсди шабада.
Китобини йўқотиб,
Қуйганмикин мабода.
Қўлимдаги китобни
Варағин титиб очди.
Ҳарфларин ўқий олмай,
Уялиб ёпиб қочди.

ГУЛ БАРГИ

Гулга сув қуйган эдим,
Бўйи менга етибди.
Саҳар туриб қарасам,
Барги терлаб кетибди.

ЁМҒИР

Ёмғир ёғар
Барча ерга
Бари нега
Тушмас бирга?
Бари тушса
Бўлиб бирга
Ҳосил унмас
Эди ерда.

ЧЕВАР

Қўлга ушлаб нина, ип,
Синглим дўппи тикади.
Кўзларига қарасам,
Гўё меҳрин экади.
Зеҳн қўйиб каштасига,
Қайта-қайта ушлайди.
Кийиб олинг ака, деб —
Кўнглимни ҳам хушлайди.
Раҳмат айтдим синглимга,
Совға дилим созлади.
Камситмайман ҳозирча
Дўпписи оқ қоғоздан.

Охунжон ОЛИМОВ,
Чуст райони.

СУҲБАТ

— Ойи қуёш кечқурун,
Қаёққа кетар.
Тоғда уйи борми-а,
У ерда ётар.
— Ҳа... дўмбоғим қуёшни,
Уйи бор тоғда
Сен ва мен каби у ҳам,
Ухлар тун чоғда.
— Ухлаганда қуёшни,
Мен тутиб олиб
Келтираман бўйнига,
Арғамчи солиб.

ОЙМОМА

Оймома неча ёшда,
Ўртада шундай савол.
Бахслашарди ўртоқлар,
Минг ёшдадир эҳтимол.
— Оймома октябрят,
Кўксида порлар юлдуз.
Ёши ҳам мен билан тенг,
Жавоб қайтарди Қундуз.

Ҳабибулло АЛИЕВ.
Наманган.

ҚУРИЛИШЛАРДАН ХАБАРЛАР

АНДИЖОН. 24-қишлоқ қурилиш трестининг коллективи пилла қурти уруғи наслчилик станциясининг янги биносини фойдаланишга топширди. Эндиликда бу ерда 1 минг қути қурт уруғини мавсумга тайёрлаш мумкин.

З. ТОЖИЕВ.

* * *

НУКУС. Беруний районидаги Киров номли совхоз механизаторлари бинокорлардан ажойиб совға олишди. 12-қишлоқ қурилиши тресги коллективи барпо этган комплекс устахона биноси уларнинг ихтиёрига топширилди.

Т. ЭРКИНОВ.

* * *

ҚАШҚАДАРЁ. Область саноат корхоналари қаторига яна бир корхона қўшилди. Чироқчида янги пахта тозалаш заводи ишга туширилди. Завод ҳар йили 50-66 минг тонна пахта тозалаш қувватига эга.

Қ. ПАРДАЕВ.

* * *

НАМАНГАН. Уйчи райони марказида 120 ўринли шифохона ва 250 кишига хизмат қилувчи янги поликлиника муддатидан илгари иш бошлади.

Қ. ТУРАЕВ.

* * *

Шунингдек, Нурота районидан М. Раҳматов, фарғоналик Б. Ҳасанов, қаршилик Б. Отақулов, чирчиқлик А. Портной, тошкентлик Й. Рўзиев ўртоқлар ҳам ўзлари яшаб турган жойлардаги қурилишлардан хат-хабарлар йўллашган.

Ажаб савдолар

ҚАЛЛОБ «ИХТИРО»ЧИЛАР

— Зўр ихтирочилар пайдо бўлганмиш. Улар ҳар қандай муаммони бир зумда ҳал қилармиш, электр қувватисиз машина юргизармиш, кичикроқ ариқларнинг сувини тескари оқизармиш. Қарши шаҳрида ана шундай миш-миш тарқалди. Мушкулнни осон қилиш пайида юрган айрим ташкилот раҳбарлари бу ҳунари кўп ихтирочиларнинг йўлига тузоқ қўйишди.

Нафаси зўр, ҳар қандай мушкулни бир ҳамла билан ҳал қилиб ташлайдиган «ихтирочи»лардан бири Қарши шаҳрида тикланаётган гўшт комбинати қурилишига раҳбарлик қилувчи 13-қурилиш трестининг 6-кўчма механизациялашган колоннаси бошлиғи В. А. Федченко бўлиб чиқди. Федченкоси қурғур гўшт комбинатини тезроқ қуриб битказиш ўрнига, нуқул «ихтиро»лар қилиб, янгиликлар яратишни ўйлади. Бахтини «ихтиро»чиликдан топишга қарор қилди.

Бошлиқнинг «ихтирочи»лигига ҳам ҳавас, ҳам ҳасад қилиб юришган колонна бош инженери Ҳаким Мирзаев, гўшт комбинати қурилишининг директори Тўлқин Усмонов, 6-механизациялашган колоннанинг участка бошлиғи Шодмон Раҳмоновлар ҳам янгилик яратишга киришди. «Ихтирочи»ларнинг сони кун сайин ошиб, катта-катта муаммоларнинг «ечими» топила борди.

«Ихтирочи»лар группаси узоққа бориб ҳам юрмади. Улар гўшт комбинатининг ўзида янгилик яратишга киришди. Айримлари «колбаса цехига ўзгартириш киритайлик» — дейишса, қолганлари «мол сўйиш цехида янгилик қиламиз» деб туриб олишди. Улар бир қанча муддат комбинат қурилишини ҳам эсларидан чиқариб, «ихтиро»чиликка берилиб кетишди. Кўп уннашди. Аммо янгиликни яратиш осон иш эмас экан. Билим ва тажриба ҳам керак бўлиб қоларкан. «Ихтирочи»ларнинг тарвузи қўлтиқларидан тушиб юришган эди, участка бошлиғи Шодмон Раҳмоновдан «ақл» чиқиб қолди.

Комбинатнинг биқинидан Яккабоғ-Муборак водопровод қувури ўтади. Комбинат территориясига ана шу водопровод қувуридан сув келтирилди. Шодман Раҳмонов бу ишни комбинатни сув билан таъминлаш проблемасини ҳал этгандек катта «ихтиро» деб расмийлаштириш таклифи билан чиқди. Ҳамтовоқлари бараварига унинг тадбиркорлигига таҳсинлар ўқишди ва бу катта янгилик ҳақида 13-қурилиш трестига: комбинат қурилиши раҳбарларига ахборот жўнатдилар. Юборилган ахборот тегишли ташкилотларга бориб етмасданоқ, В. А. Федченко бошлиқ «ихтиро»чилар қалбаки ҳужжатлар билан мукофотга давлатнинг 2 минг сўмга яқин пулини ўзаро арра қилишди.

Мўмай пул колонна бошлиғининг нафасини ҳаккалак оттириб юборди. Бошлиқ «ихтиро»чи»лик ҳунарини кенгайтириб, гўшт комбинатининг бош инженери В. В. Козловский билан ҳамкорликда тўғри ўтган аллақандай қувурни айлантириб ўтказиш таклифини киритди ва 709 сўм 77 тийинни санаб олди. Бироқ иш бу билан ҳам тугамади. Колоннанинг ишлаб чиқариш техникаси бўлимининг бошлиғи В. М. Солодовников билан тил топди ва гўшт комбинатининг буғ қозонига электр узатишда янгилик яратилди деб 239 сўм 38 тийин мукофот олди.

«Ихтиро»чиликдан катта даромад келишини эшитиб қолган 6-кўчма механизациялашган колоннанинг Косон шаҳридаги пахта тозалаш заводи қурилишида ишлаётган бўлим бошлиғи Ю. В. Чистосердов ҳам ўзини уларнинг тўдасига урди. У В. А. Федченко раҳбарлигидаги янгилик очарларга ўхшаб, ўйлаб ҳам ўтирмади. «Бўлсам бўлай», — деб бир йўла саккизта таклиф киритди. Унинг таклифлари: «икки хонали уйга бир дераза роми ўрнатиш, ўрталикдаги хоналарга эшик қўймаслик, ва шу йўл билан ҳам материал, ҳам маблағ тежаб қолиш»дан иборат эди. Бу таклифларнинг биронтаси ҳам қабул қилинмаган ва ишлаб чиқаришга жорий этилмаган бўлсада, область пахта тайёрлаш трестидаги ҳотамтойлар Чичтосердовга 1200 сўм санаб беришди.

Шундай қилиб, қаллоб «ихтирочи»лар турли найранглар билан давлатнинг 4 минг сўмдан ортиқ маблағини ўмариб кетишди. Қаллобларнинг қилмиши 13-қурилиш тресги, пахта тайёрлаш тресги ва гўшт комбинатини қурилиши учун манфаатдор бўлган ташкилот — республика Гўшт ва сут саноати министрлиги томонидан рағбатлантириб турилди.

Тўғри, область халқ контроли комитети «ихтирочи»лар ўзлаштириб юборган маблағни қайтариш тўғрисида кўрсатма берди. Лекин «ихтирочи»лар бўш келишмаётир. Улар ўзлаштирган пулларни қайтариб топшириш ўрнига найрангбозлик қилишяпти. Гўшт комбинати қурилишининг собиқ директори Тўлқин Усмонов эса Қаршидан силлиққина жўнаб қолиб, Тошкентдаги гўшт комбинатининг колбаса цехини «гуллатиб» турибди. Қолган «ихтирочи»ларнинг эса биров «мушугини пишт, товугини кишт» демаяпти.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Спорт янгиликлари

ФУТБОЛ

ҚИММАТЛИ ОЧКО

Футбол мавсуми охирлаб бормоқда. Командалар ўйинлар жадвалидаги мавқеларини яхшилаб олиш учун астойдил ҳаракат қиляптилар.

Шанба ва якшанба кунлари олий лига командалари учрашувларининг навбатдаги тур мусобақалари бўлди. Ана шу турдан кейин ўйинлар жадвалининг манзараси мана бундай:

	Ю	М	Т	О
«Арарат»	14(2)	8	44-22	30
«Динамо» (К)	13(3)	8	39-19	29
«Шахтёр»	11(3)	10	24-21	25
«Днепр»	8(8)	8	29-29	24
«Заря»	11(1)	12	29-18	23
«Динамо» (Т)	9(5)	10	30-23	23
«Динамо» (М)	9(5)	9	31-25	23
ЦСКА	9(5)	10	28-20	23
«Қайрат»	8(6)	10	23-33	22
«Спартак»	9(3)	11	28-27	21
«Зенит»	7(3)	14	27-23	17
«Торпедо»	8	16	24-28	16
«Пахтакор»	6(2)	16	29-37	14
«Динамо» (Мн)	5(3)	16	17-30	13
СКА	3(5)	16	16-31	11
«Карпат»	4(3)	17	22-45	11

Эслатма: 11 метрлик тўплардан кейинги ғалаба қайд қилинган.

Кўриниб турибдики, жадвалдаги ўринлар талаш. Бир хил очколик командалар ҳам бор. Бу, навбатдаги учрашувлар яна ҳам қизғин ўтишидан далолат. Якшанба куни «Пахтакор» навбатдаги сафар учрашувини Ростов-Дон шаҳрида маҳаллий армиячилар билан ўтказди. Учрашувнинг асосий вақти мобайнида майдон эгалари меҳмонлар дарвозасига 11 метрлик жарима тўпини киритиб, ҳисобни очишга муваффақ бўлдилар. Пахтакорчи Иванков ҳисобни тенглаштиради. 11 метрлик жарима тўплари очко тақдирини ҳал қилди. Голиков, Ан, Белов, Лисаковский, Абдураимов мўлжални аниқ олдилар. Шу тариқа СКА — «Пахтакор» учрашуви 4:5 ҳисобида тугади. «Пахтакор» жуда қимматли бир очкони қўлга киритди.

Навбатдаги турнинг қолган учрашувлари мана бундай натижа берди: «Заря» — «Торпедо» 0:0 (5:2), «Динамо» (К) — «Динамо» (М) 3:0, «Динамо» (Т) — «Динамо» (Мн) 4:0, «Арарат» — «Спартак» 3:1, «Зенит» — «Днепр» 0:0 (11:12), ЦСКА — «Карпат» 1:0, «Шахтёр» — «Қайрат» 0:0 (3:5).

Ж. ҲОЛҚОСИМОВ.

ПОРТИШ ОЛДИНДА

Югославиянинг Порторож шаҳрида давом этаётган гроссмейстерлар матчида яна бир дуранг ҳисоб қайд қилинди. Бу сафар Портиш билан Полугаевский очколарни баҳам кўришди. Улар кечиктирилган тағин бир ўйинни ниҳоясига етказишлари керак. Ҳозирча 3,5 очко жамғарган Портиш олдинда бормоқда. Иккинчи ўрин Полугаевскийда. Унинг ҳисобида 2,5 очко бор. Учинчи вакил — Геллер 2 очко тўплади.

МУВАФФАҚИЯТЛИ СТАРТ

Спортнинг енгил атлетика тури бўйича Хельсинки стадионида ўтказилган мусобақаларда совет йигит-қизлари муваффақият қозонишди. Уч сакрашда В. Санеев, баландга сакрашда Ю. Исаков юқори натижага эришдилар. 5 километрга югуриш бўйича М. Желобовский мамлакат рекорди ўрнатди. Аёллар ўртасида диска улоқтириш бўйича 66,28 метрли маррани эгаллаган Ф. Мельник муваффақият қозонди.

НАВОИЙЛИКЛАР БИРИНЧИ

Комсомол-ёшлар ўртасида «Орлёнок» деб ном олган ҳарбий-спорт ўйинларида 200 дан кўпроқ киши иштирок этди. Ўн команда ўзаро куч синашган бу мусобақалар Бухорода ўтказилди. Мураккаб эстафетали югуриш ва жанговар юриш ўйин машқларида кўпчиликнинг эътиборини қозонган Навоий шаҳарлик йигит-қизлар биринчиликни эгаллашди. Иккинчи ва учинчи совриндор ўринлар Бухородаги 21-мактаб ва когонликларга берилди.

Э. АҲМЕДОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Телевизион қўғирчоқ театри. 18.55 — Телефильм. 19.10 — Ахборот. 19.25 — Эстония ССР — Ватанга рапорт беради (Москва). 20.15 — Фестиваль қатнашчилари билан учрашув. 21.15 — Ахборот. 21.35 — Эрк куйчиси. Садир Полвон туғилган куннинг 175 йиллиги олдидан музикали кўрсатув. 22.15 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 22.45 — Оламга саёҳат. 24.00 — «Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — ТОШКЕНТ. 12.25 — Ҳамза Ҳакимзода-Ниёзий — революцион шоир. 16.35 — МОСКВА. Ўқув кўрсатуви. 17.40 — Янгиликлар. 17.50 «Буратино» кўргазмаси. 18.20 — Спорт программаси. 19.35 — ТОШКЕНТ. 20.15 — Телеспектакль. 20.30 — Улуғ озарбайжон шоири И. Насимий туғилган куннинг 600 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ва концерт. 24.00 — ТОШКЕНТ. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — V Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивалига тақдим этилган телефильмлар намойиши. 19.00 — Ўқув кўрсатуви. 19.30 — Тошкент янгиликлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/IX да Парвона, 19/IX да Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/IX да Қайнона, 20/IX да Навоий Астрободда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Иван Анисимов раҳбарлигидаги ўргатилган айиқлар аттракциони (кеч соат 7 яримда).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Привалов миллионлари (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Номаълум аёл — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (16.00, 20.00), НАВОИЙ номли (11.00, 16.00, 17.40, 19.30), «МОСКВА» (13.00, 15.00, 20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 20.00).

Бошсиз чавандоз — «СПУТНИК», «КЎКЧА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 21.45).

Қора бўри — «ДРУЖБА», «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 18.00, 21.45).

Пойгачилар — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.00, 15.00, 19.00, 22.30).

Фантомас (1-2 сериялари) — «МОСКВА» (10.00, 17.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора бўри — «ФЕСТИВАЛЬ».
Бошсиз чавандоз — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАССАЖИРЛАР ТАШИШНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ КОРХОНАСИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАССАЖИРЛАР ТАШИШ БОШҚАРМАСИГА АЙЛАНТИРИЛДИ

Тошкент шаҳар таксилар бирлашмаси қисқартирилиб ҳамма таксомоторлар Тошкент шаҳар пассажирлар ташиш Бошқармаси ихтиёрига ўтказилди.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-700061, Пролетар кўчаси, 31-уй.

1974 ЙИЛ УЧУН «ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ», «КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА», «ПАРТИЯ ТУРМУШИ», «ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ»

ЖУРНАЛЛАРИГА ОБУНА БЎЛИНГ

ОБУНА БАҲОСИ: 1 ойга — 20 т., 3 ойга — 60 т., 6 ойга — 1 с. 20 т., 12 ойга — 2, 40 т.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НАШРИЁТИ.

«УЗКОЛХОЗСПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 18-ОБЛАСТЛАРАРО МАХСУС КЎЧМА, МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИГА

барча разряддаги ғишткачилар (иш ҳақи — ишбай-мукофотли), моторист, тракторчилар, 1, 2, 3-класс шофёрлари, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Барча ишчиларга ишнинг кўчма характерга эга бўлганлиги учун 30 процент қўшимча ҳақ тўланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ХАЛҚ СИҲАТ-САЛОМАТЛИГИ ПОСБОНЛИГИДА

Касалликларнинг олдини олишдан иборат фахрли вахтада ишлаётган медиклар кўп кишилик отрядининг вакиллари Ўзбекистон гигиеначилари, санитария врачлари, эпидемиологлари, микробиологлари ва инфекционистларининг Тошкентда ўз ишини тамомлаган учинчи съездида ўзларининг энг муҳим вазифаларини тўрт кун давомида муҳокама қилдилар. Хўш, ана шу вакилларни анжуманда нима ҳақида гап борди, мутахассислар профилактика медицинасини ривожлантириш, иссиқ иқлим шароитида санитария-гигиена проблемаларини ҳал қилиш учун нималарни айтиб бердилар? Съезд ишида қатнашган Бутуниттифоқ гигиена ва пестицидлар, полимерлар ва пластик массалар токсикологияси илмий-тадқиқот институтининг директори, СССР Медицина фанлари академиясининг академиги Л. И. Медведь ЎзТАГ мухбирининг илтимосига кўра ана шу саволларга жавоб қайтариб, бундай деди:

— Съезд Ўзбекистон мутахассисларининг фан-техника тараққиёти ривожланаётганлиги муносабати билан атроф-теваракдаги муҳитни тадқиқ қилиш соҳасида олиб борган катта ишларини якунлади. Қилинган докладларда атрофдаги ўзгаришлар кишиларнинг соғлиғига ижобий ва салбий таъсир кўрсатаётганлиги акс эттирилган, олдини олиш тадбирларини қўллаш юзасидан илмий жиҳатдан асосланган тавсияномалар берилган.

Республикада илмий кадрларнинг тез ўсиб бораётганлигини, профилактика медицинасининг ривожланишига, санитария-гигиена проблемаларини ҳал қилишга кўмаклашувчи илмий ишларнинг экспериментал-назарий даражаси ва амалий йўналиши юксак эканлигини таъкидлаб ўтиш қувончлидир.

Кўриб чиқилган кўпгина масалалар ва бу масалаларнинг илмий қиммати, қатнашчиларининг составл жиҳатидан съезд республика доирасидан чиқди. Ташқи муҳитдаги зарарли моддаларни гигиеник нормалаштиришнинг муҳим проблемалари муҳокама қилинди, келгусида аҳоли саломатлигини сақлашнинг кенг режалари белгиланди. Революциядан илгариги вақтда ҳозирги Ўзбекистон территориясида санитария-гигиеник тадқиқотлар тамомила тасодифий характерига эга бўлиб, камдан-кам ва айрим врачларнинг ташаббуси билан ўтказилган бўлса, ҳозирги вақтда бу ерда медицина муассасаларининг кенг тармоқлари барпо этилган, шу жумладан 170 та санитария-эпидемия станцияси, махсус илмий муассасалар ишлаб турибди. Тошкентдагина эмас, шу билан бирга республиканинг узоқ районларида ҳам жиддий тадқиқот ишлари олиб борилаётганлиги қувончли бир ҳолдир. Хоразм, Фарғона, Бухоро областлари ва республиканинг бошқа областларидан келган ёш мутахассисларнинг докладлари илмий ва амалий аҳамиятга эга эканлиги съездда таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистонда профилактика медицинаси ривожлантиришдаги бундай муваффақиятларга бутун Совет Иттифоқида инсон сиҳат-саломатлиги тўғрисида кўрсатилаётган доимий ғамхўрлик туфайли эришилди. Республикамизда ташқи муҳитни қўриқлашни кучайтириш соҳасида кўп иш қилинди. Қишлоқ хўжалигида пестицидларни қўллаш шарт-шароитлари чекланди, меҳнат шароити узлуксиз яхшиланиб бормоқда. Бу эса касалланишнинг камайишига ёрдам бермоқда.

Съездда Москва, Ленинград ва бир қанча республикаларнинг олимлари ҳам докладлар қилишди. Хуллас, профилактика медицинаси мутахассисларининг бўлиб ўтган учрашуви яхши мактаб бўлди, унинг қатнашчиларини янги билимлар билан бойитди, бундан буён олиб бориладиган тадқиқотларнинг йўлини кўрсатиб берди. Буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқилган тавсияномаларда ўз ифодасини топди.

* * *

Съездда гигиеначилар ва санитария врачлари, микробиологлар, эпидемиологлар ва инфекционистлар республика илмий жамиятлари правленияларининг ҳисоботлари муҳокама қилинди ва сайловлари ўтказилди.

(ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.